

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
กิตติกรรมประกาศ	(2)
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาของการศึกษา	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา	1
3. ขอบเขตและวิธีการศึกษา.....	2
4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
2. วิวัฒนาการของข้อตกลงระหว่างสมรส	3
1. วิวัฒนาการของข้อตกลงระหว่างสมรสตามกฎหมายต่างประเทศ.....	3
2. วิวัฒนาการของข้อตกลงระหว่างสมรสตามกฎหมายไทย	12
2.1 กฎหมายลักษณะผัวเมีย	13
2.2 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 พ.ศ. 2478	17
2.3 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 พ.ศ. 2519	24
2.4 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 พ.ศ. 2533	29
3. หลักการของข้อตกลงระหว่างสมรสตามกฎหมายต่างประเทศ	31
1. ตามกฎหมายในระบบคอมมอนลอว์ (Common Law).....	31
1.1 กฎหมายมลรัฐออนตาริโอ ประเทศแคนาดา.....	31

1.1.1	ลักษณะของสัญญาระหว่างสมรส	32
1.1.2	แบบ การแก้ไข และการเพิกถอนสัญญาระหว่างสมรส	33
1.1.3	ข้อจำกัดการทำสัญญาระหว่างสมรส	34
1.1.4	อำนาจศาลในการเพิกถอนสัญญาระหว่างสมรส.....	34
1.2	กฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา.....	35
1.2.1	มลรัฐเท็กซัส.....	35
1.2.1.1	ข้อตกลงแบ่งแยกหรือแลกเปลี่ยนสินสมรส.....	36
	1) ลักษณะของข้อตกลง.....	36
	2) แบบของข้อตกลง.....	37
	3) สาเหตุที่ทำให้ข้อตกลงไม่สามารถบังคับได้...	37
	4) การคุ้มครองบุคคลภายนอก.....	38
1.2.1.2	ข้อตกลงเกี่ยวกับรายได้หรือทรัพย์สินที่เกิดจาก สินส่วนตัว.....	38
	1) ลักษณะของข้อตกลง.....	38
	2) แบบของข้อตกลง.....	39
1.2.1.3	ข้อตกลงเปลี่ยนสินส่วนตัวเป็นสินสมรส.....	39
	1) ลักษณะของข้อตกลง.....	39
	2) แบบของข้อตกลง.....	39
	3) ผลของข้อตกลง.....	40
	4) การคุ้มครองบุคคลภายนอก.....	41
1.2.1.4	ข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดการสินสมรส.....	41
1.2.1.5	ข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดการรายได้ของบุตรผู้เยาว์..	42
1.2.1.6	ข้อตกลงในการหย่าหรือบอกเลิกการสมรส.....	43
1.2.2	มลรัฐมินเนโซตา.....	43
1.2.2.1	ลักษณะของสัญญาระหว่างสมรส.....	44
1.2.2.2	แบบของสัญญาระหว่างสมรส.....	44
1.2.2.3	ข้อจำกัดการทำสัญญาระหว่างสมรส.....	45
1.2.2.4	การแก้ไขหรือยกเลิกสัญญาระหว่างสมรส.....	45

1.2.2.5	หน้าที่ในการเปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายได้ และทรัพย์สินของคู่สัญญา.....	46
1.2.2.6	การคุ้มครองบุคคลภายนอก.....	46
1.2.3	มลรัฐแคลิฟอร์เนีย.....	46
1.2.3.1	ข้อตกลงระหว่างสมรส.....	47
1.2.3.2	ข้อตกลงเปลี่ยนแปลงสถานะของทรัพย์สินระหว่าง สามีภริยา.....	49
	1) ลักษณะของข้อตกลง.....	49
	2) แบบของข้อตกลง.....	50
	3) การคุ้มครองบุคคลภายนอก.....	50
1.2.3.3	ข้อตกลงระงับข้อพิพาทระหว่างสามีภริยา.....	51
	1) ลักษณะของข้อตกลง.....	51
	2) แบบของข้อตกลง.....	52
	3) ข้อจำกัดการทำข้อตกลง.....	52
1.2.3.4	ข้อตกลงแยกกันอยู่ระหว่างสามีภริยา.....	53
1.2.4	มลรัฐเนวาดา.....	54
1.2.4.1	ลักษณะของข้อตกลงระหว่างสมรส.....	54
	1) ข้อตกลงเปลี่ยนแปลงสถานะของทรัพย์สิน.....	55
	2) ข้อตกลงแยกกันอยู่ชั่วคราว.....	56
1.2.4.2	แบบของข้อตกลงระหว่างสมรส.....	56
2.	ตามกฎหมายในระบบซีวิลลอว์ (Civil Law).....	57
2.1	กฎหมายประเทศเยอรมัน.....	57
2.1.1	ลักษณะของสัญญาระหว่างสมรส.....	58
2.1.2	แบบของสัญญาระหว่างสมรส.....	61
2.1.3	ข้อจำกัดการทำสัญญาระหว่างสมรส.....	62
2.1.4	การเปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนสัญญาระหว่างสมรส.....	62
2.2	กฎหมายประเทศสวีเดน.....	63
2.2.1	ลักษณะของสัญญาระหว่างสมรส.....	63

2.2.2	แบบของสัญญาระหว่างสมรส.....	68
2.2.3	ข้อจำกัดการทำสัญญาระหว่างสมรส.....	68
2.2.4	การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนสัญญาระหว่างสมรส..	69
2.3	กฎหมายประเทศสเปน.....	69
2.3.1	สัญญาระหว่างสมรส.....	70
2.3.1.1	ลักษณะของสัญญาระหว่างสมรส.....	70
2.3.1.2	แบบของสัญญาระหว่างสมรส.....	72
2.3.1.3	การแก้ไขหรือเพิกถอนสัญญาระหว่างสมรส.....	73
2.3.2	ข้อตกลงแยกกันอยู่ชั่วคราว.....	73
2.3.2.1	ลักษณะของข้อตกลงแยกกันอยู่ชั่วคราว.....	74
2.3.2.2	แบบของข้อตกลงแยกกันอยู่ชั่วคราว.....	74
2.3.2.3	ผลของข้อตกลงแยกกันอยู่ชั่วคราว.....	74
2.3.3	ข้อตกลงระหว่างสามีภริยาเพื่อกำหนดความสัมพันธ์ในกรณี แยกกันอยู่ชั่วคราวหรือการสมรสสิ้นสุดลง.....	74
2.3.3.1	ลักษณะของข้อตกลง.....	75
2.3.3.2	แบบของข้อตกลง.....	75
2.3.3.3	การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนข้อตกลง.....	75
4	หลักการของข้อตกลงระหว่างสมรสตามกฎหมายไทย.....	76
1.	ข้อตกลงระหว่างสมรสเกี่ยวกับความสัมพันธ์ส่วนตัวของสามีภริยา.....	76
1.1	ข้อตกลงแยกกันอยู่ชั่วคราว.....	77
1.1.1	ลักษณะของข้อตกลงแยกกันอยู่ชั่วคราว.....	77
1.1.2	แบบของข้อตกลงแยกกันอยู่ชั่วคราว.....	78
1.1.3	ผลตามกฎหมายของข้อตกลงแยกกันอยู่ชั่วคราว.....	78
1.1.4	การสิ้นสุดของข้อตกลงแยกกันอยู่ชั่วคราว.....	82
1.2	ทัศนคติบนเรื่องความประพฤติของสามีภริยา.....	82
1.2.1	ลักษณะของข้อตกลงกำหนดทัศนคติบนเรื่องความประพฤติ..	82
1.2.2	แบบของข้อตกลงกำหนดทัศนคติบนเรื่องความประพฤติของ..	83

1.2.3	ข้อจำกัดการทำข้อตกลงกำหนดทัศนคติบนเรื่องความประพฤติ	84
1.2.4	ผลของข้อตกลงกำหนดทัศนคติบนเรื่องความประพฤติ.....	84
1.3	ข้อตกลงหย่าโดยความยินยอมของสามีภรรยา.....	85
1.3.1	ลักษณะของข้อตกลงหย่าโดยความยินยอมของสามีภรรยา	85
1.3.2	แบบของข้อตกลงหย่าโดยความยินยอมของสามีภรรยา.....	85
1.3.3	ผลของข้อตกลงหย่าโดยความยินยอมของสามีภรรยา.....	87
1.3.4	การสิ้นสุดของข้อตกลงหย่าโดยความยินยอมของสามีภรรยา	89
2.	ข้อตกลงระหว่างสมรสเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางทรัพย์สินของสามีภรรยา หรือสัญญาระหว่างสมรสเกี่ยวกับทรัพย์สินของสามีภรรยา.....	89
2.1	ลักษณะของสัญญาระหว่างสมรส.....	90
2.2	แบบของสัญญาระหว่างสมรส.....	99
2.3	ข้อจำกัดการทำสัญญาระหว่างสมรส.....	100
2.3.1	ข้อจำกัดการทำสัญญาระหว่างสมรสเกี่ยวกับการจัดการสินสมรส ที่กฎหมายกำหนดให้สามีภรรยาต้องจัดการร่วมกันหรือได้รับความ ยินยอมจากอีกฝ่าย.....	101
2.3.2	ข้อจำกัดการทำสัญญาระหว่างสมรสที่เป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือเพิกถอนหรือขัดต่อสัญญาก่อนสมรส.....	102
2.3.3	ข้อจำกัดการทำสัญญาระหว่างสมรสที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน.....	102
2.4	การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาระหว่างสมรส.....	103
2.5	การสิ้นสุดของสัญญาระหว่างสมรส.....	104
2.5.1	การบอกล้างสัญญาระหว่างสมรส.....	104
2.5.1.1	เหตุแห่งการบอกล้างสัญญาระหว่างสมรส.....	105
2.5.1.2	กำหนดเวลาบอกล้างสัญญาระหว่างสมรส.....	106
2.5.1.3	วิธีการบอกล้างสัญญาระหว่างสมรส.....	107
2.5.1.4	สิทธิบอกล้างสัญญาระหว่างสมรส.....	109

2.5.2	การสิ้นสุดของสัญญาระหว่างสมรสตามกฎหมาย	
	นิติกรรมสัญญา.....	112
	2.5.2.1 สัญญาระหว่างสมรสตกเป็นโมฆะ.....	112
	2.5.2.2 สัญญาระหว่างสมรสตกเป็นโมฆียะ.....	113
2.6	ผลของการสิ้นสุดลงของสัญญาระหว่างสมรส.....	115
	2.6.1 ผลของการบอกล้างสัญญาระหว่างสมรสตามมาตรา 1469	116
	2.6.1.1 ผลระหว่างสามีภริยา.....	116
	2.6.1.2 ผลต่อบุคคลภายนอก.....	117
	2.6.2 ผลของการกล่าวอ้างความเป็นโมฆะของสัญญาระหว่างสมรส	117
	2.6.2.1 ผลระหว่างสามีภริยา.....	117
	2.6.2.2 ผลต่อบุคคลภายนอก.....	118
	2.6.3 ผลของการบอกล้างสัญญาระหว่างสมรสที่เป็นโมฆียะ.....	119
	2.6.3.1 ผลระหว่างสามีภริยา.....	119
	2.6.3.2 ผลต่อบุคคลภายนอก.....	120
2.7	ผลของสัญญาระหว่างสมรสในกรณีที่มีการสมรสเป็นโมฆะ.....	121
	2.7.1 ผลระหว่างสามีภริยา.....	122
	2.7.2 ผลต่อบุคคลภายนอก.....	123
2.8	ผลของสัญญาระหว่างสมรสในกรณีที่มีการสมรสเป็นโมฆียะ.....	124
	2.8.1 ผลระหว่างสามีภริยา.....	125
	2.8.2 ผลต่อบุคคลภายนอก.....	126
5.	เปรียบเทียบหลักการของข้อตกลงระหว่างสมรสตามกฎหมายต่างประเทศกับ	
	กฎหมายไทยและปัญหาบางประการเกี่ยวกับข้อตกลงระหว่างสมรสตามกฎหมายไทย	128
1.	เปรียบเทียบหลักการของข้อตกลงระหว่างสมรสตามกฎหมายต่างประเทศ	
	กับกฎหมายไทย.....	128
	1.1 ลักษณะของข้อตกลงระหว่างสมรส.....	129
	1.2 คู่สัญญาในการทำข้อตกลงระหว่างสมรส.....	136
	1.3 แบบของข้อตกลงระหว่างสมรส.....	139

1.4	ข้อกำหนดการทำข้อตกลงระหว่างสมรส.....	142
1.5	การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนข้อตกลงระหว่างสมรส.....	145
1.6	หน้าที่ในการเปิดเผยสถานะทางทรัพย์สินและหนี้สินของสามีภริยา	147
2.	ปัญหาบางประการเกี่ยวกับข้อตกลงระหว่างสมรสตามกฎหมายไทย.....	148
2.1	ปัญหาการทำข้อตกลงระหว่างสมรสของผู้ไร้ความสามารถ.....	149
2.1.1	กรณีที่สามีหรือภริยาเป็นคนวิกลจริตหรือถูกศาลสั่งให้เป็น คนไร้ความสามารถ.....	149
2.1.1.1	กรณีที่คู่สมรสเป็นผู้อนุบาล.....	150
2.1.1.2	กรณีที่บุคคลอื่นเป็นผู้อนุบาล.....	152
2.1.2	กรณีที่สามีหรือภริยาเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ.....	155
2.2	ปัญหาเรื่องผลของข้อตกลงแยกสินสมรสระหว่างสามีภริยา.....	156
2.3	ปัญหาเรื่องการค้าคินดอกผลของทรัพย์สินที่เกิดขึ้นก่อนการบอกล้าง สัญญาระหว่างสมรส.....	158
2.4	ปัญหาเรื่องผลบังคับของข้อตกลงหย่าโดยความยินยอมของสามีภริยา ในกรณีที่สามีหรือภริยาเป็นคนวิกลจริตหรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ ความสามารถ.....	159
2.5	ปัญหาเรื่องผลบังคับของสัญญาระหว่างสมรสเกี่ยวกับการจัดการ สินสมรสของสามีภริยาในกรณีที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถูกศาลสั่งให้เป็น คนไร้ความสามารถและแต่งตั้งคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลภายนอก เป็นผู้อนุบาล.....	161
2.6	ปัญหาเรื่องการใช้สิทธิบอกล้างสัญญาระหว่างสมรสในกรณีที่คู่สมรส ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นคนวิกลจริตหรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ	162
2.7	ปัญหาเรื่องการใช้สิทธิบอกล้างที่ไม่เป็นธรรม.....	162
6.	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	164

ภาคผนวก

ก. The Ontario Family Law Act	177
ข. The Texas Statutes.....	183
ค. The Minnesota Statutes.....	190
ง. The California Family Code.....	194
จ. The Nevada Revised Statutes.....	207
ฉ. The German Civil Code.....	217
ช. The Swiss Civil Code.....	222
ซ. The Spain Civil Code.....	227
บรรณานุกรม	231
ประวัติการศึกษา.....	238

